Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2015–2016

34 416 EU actieplan tegen de illegale handel in en het gebruik van vuurwapens en explosieven COM(2015)624[1]

A VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 22 februari 2016

De vaste commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad[2] en voor Veiligheid en Justitie[3] hebben in hun vergadering van 19 januari 2016 gesproken over de mededeling van de Europese Commissie inzake actieplan van de EU ter bestrijding van de illegale handel in en het gebruik van vuurwapens en explosieven.[4] Naar aanleiding daarvan hebben zij de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie op 25 januari 2016 een brief gestuurd.

De Minister van Veiligheid en Justitie heeft op 15 februari 2016 gereageerd.

De commissies brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier voor dit verslag,
Van Dooren

[1] Zie dossier E150044 op www.europapoort.nl

[2] **Samenstelling Immigratie en Asiel / JBZ-Raad:**
Engels (D66), Ruers (SP), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Ten Hoeve (OSF), Van Kappen (VVD), Strik (GL) (*vice-voorzitter*), Knip (VVD), Beuving (PvdA), Popken (PVV), Swagerman (VVD), Schrijver (PvdA), Gerkens (SP), Bikker (CU), Bredenoord (D66), Van Dijk (SGP), Knapen (CDA), Markuszower (PVV) *(voorzitter)*, Nooren (PvdA), Oomen-Ruijten (CDA), Rombouts (CDA), Van Rooijen (50PLUS), Stienen (D66), Teunissen (PvdD), Van Weerdenburg (PVV), Wezel (SP)

[3] **Samenstelling Veiligheid en Justitie:**
Kox (SP), Engels (D66), Nagel (50PLUS), Ruers (SP), Van Bijsterveld (CDA) (*vice-voorzitter*), Duthler (VVD) *(voorzitter)*, Ten Hoeve (OSF), Koffeman (PvdD), Swagerman (VVD), Strik (GL), Backer (D66), Knip (VVD), Barth (PvdA), Beuving (PvdA), Hoekstra (CDA), Popken (PVV), Schouwenaar (VVD), Schrijver (PvdA), Bikker (CU), Bredenoord (D66), Van Dijk (SGP), Markuszower (PVV), Van Rij (CDA), Rombouts (CDA), Van Weerdenburg (PVV), Wezel (SP)

[4] COM(2015)624. Zie ook dossier E150044 op www.europapoort.nl.

kst-34416-A
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2016

BRIEF VAN DE VOORZITTERS VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL / JBZ-RAAD EN VOOR VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Den Haag, 25 januari 2016

De vaste commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad en voor Veiligheid en Justitie hebben in hun vergadering van 19 januari 2016 gesproken over de mededeling van de Europese Commissie inzake actieplan van de EU ter bestrijding van de illegale handel in en het gebruik van vuurwapens en explosieven.[5] De leden van de **PvdA**-fractie hebben naar aanleiding hiervan de volgende vragen en opmerkingen. De leden van de fracties van de **VVD**, **D66** en **GroenLinks** sluiten zich aan bij deze vragen en opmerkingen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de mededeling als onderdeel van de Europese Veiligheidsagenda van april 2015. Zij verwelkomen de opstelling van een actieplan hierover door de Europese Commissie. In de visie van de leden van de PvdA-fractie is intensieve Europese samenwerking essentieel voor een doelgerichte en effectieve aanpak van de illegale handel in vuurwapens en explosieven. Zij hebben nog enkele vragen.

Allereerst vragen de leden van de PvdA-fractie of u nadere informatie kunt verschaffen met een inschatting van de rol van Nederland in de illegale handel van vuurwapens en explosieven, inclusief de productie van en handel in grondstoffen (precursoren) van explosieven. Is hierbij ook sprake van zogenaamde «dual use»-goederen? Hoe vaak ontvangt justitie meldingen van bedrijven of andere bronnen over verdachte transacties, verdwijningen en diefstal van vuurwapens, explosieven, grondstoffen voor explosieven of andere risicovolle producten? Bestaan er indicaties dat Nederland als een doorvoer- of overslagland functioneert voor de (illegale) handel in vuurwapens en explosieven, via de havens of andere kanalen?

In de tweede plaats vragen de leden van de PvdA-fractie of de Nederlandse wetgeving op dit terrein geheel up-to-date is dan wel uitbreiding en verfijning behoeft. Om een voorbeeld te noemen: de Europese Commissie beveelt in haar actieprogramma een verbod op cash betaling aan bij de aankoop van vuurwapens. Is een dergelijk verbod in Nederland reeds van kracht?
In de derde plaats vragen de leden van de PvdA-fractie of er reden is tot zorg over illegale handel via internet (waaronder darkweb) en zo ja, welke maatregelen de regering voornemens is te nemen om in de geest van de Europese veiligheidsagenda dergelijke handel tegen te gaan.

In de vierde plaats vragen zij op welke wijze de samenwerking in en de rol van Europol bij het bestrijden van illegale handel in vuurwapens en het gebruik van vuurwapens en explosieven versterkt kan worden, onder andere via meer actieve uitwisseling van gegevens betreffende handel, bezit en gebruik van vuurwapens.

Ten slotte roepen de leden in herinnering dat Nederland voor het gehele Koninkrijk onlangs is toegetreden tot het VN-Wapenhandelsverdrag. Zij vragen de regering of er een verbinding valt te leggen tussen het onderhavige actieprogramma, de voorgenomen herziening van de

[5] COM(2015)624. Zie ook dossier E150044 op www.europapoort.nl.

Vuurwapenrichtlijn en het VN-Wapenhandelsverdrag. Is de voor dit Wapenhandelsverdrag vereiste uitvoeringswetgeving, inclusief in Aruba, Curaçao en St Maarten, inmiddels gereed?

De vaste commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad en voor Veiligheid en Justitie zien met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangen deze graag binnen vier weken.

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad
G. Markuszower

Voorzitter van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie
A.W. Duthler

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 februari 2016

Hierbij bied ik de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden van de PvdA-fractie.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur

Allereerst vragen de leden van de PvdA-fractie of nadere informatie verschaft kan worden met een inschatting van de rol van Nederland in de illegale handel van vuurwapens en explosieven, inclusief de productie van en handel in grondstoffen (precursoren) van explosieven. Is hierbij ook sprake van zogenaamde «dual use»-goederen? Ook vraagt de PvdA of er indicaties zijn dat Nederland als een doorvoer- of overslagland functioneert voor de (illegale) handel in vuurwapens en explosieven, via de havens of andere kanalen.

Vuurwapens en explosieven zijn via het criminele circuit beschikbaar in Nederland en andere Europese landen. Er wordt in Europa en in Nederland door politiediensten gewerkt aan het verkrijgen van een beter beeld van de omvang hiervan. Grondstoffen (precursoren) van explosieven staan niet vermeld op de EU «dual use» verordening.

Voorts wordt gevraagd hoe vaak justitie meldingen ontvangt van bedrijven of andere bronnen over verdachte transacties, verdwijningen en diefstal van vuurwapens, explosieven, grondstoffen voor explosieven of andere risicovolle producten.

Voor grondstoffen van explosieven komen gemiddeld enkele tientallen meldingen per jaar binnen op het gezamenlijke meldpunt van het FIOD en de Nationale Politie van verdachte transacties, verdwijningen en diefstal. Voor vuurwapens geldt dat er geregeld meldingen binnenkomen. De politie acteert altijd op serieuze informatie.

De leden van de PvdA-fractie vragen of de Nederlandse wetgeving op dit terrein geheel up-to-date is dan wel uitbreiding en verfijning behoeft. Om een voorbeeld te noemen: de Europese Commissie beveelt in haar actieprogramma een verbod op cash betaling aan bij de aankoop van vuurwapens. Is een dergelijk verbod in Nederland reeds van kracht?

De Nederlandse wet- en regelgeving voor vuurwapens kent geen bepaling die ziet op de wijze van betaling voor de aankoop van vuurwapens door verlofhouders. Om zicht te houden op aan- en verkopen van vuurwapens en de personen die daarbij betrokken zijn, is daar ook geen noodzaak toe. De verkoper dient te verifiëren of de koper, als verlofhouder bevoegd is het vuurwapen te kopen. Iemand die als verlofhouder een vuurwapen koopt wordt in de administratie van de wapenhandelaar opgenomen. Deze laatste moet waarmaken dat het betreffende wapen legaal uit zijn voorraad is verkocht. De voorraad van de verkoper is bekend bij de politie, alsook de verkopen daaruit. De verlofhouder moet het wapen laten registreren op zijn verlof, waardoor deze gegevens ook bekend zijn bij de politie. De verlofhouder is, via zijn/haar verlof, als persoon uiteraard ook bekend bij de politie. De vorm van de betaling biedt geen relevante aanvullende informatie wat de legitimiteit van de verkoop of aankoop aangaat.

Tevens vragen de leden van de PvdA-fractie of er reden is tot zorg over illegale handel via internet (waaronder darkweb) en zo ja, welke maatregelen de regering voornemens is te nemen om in de geest van de Europese veiligheidsagenda dergelijke handel tegen te gaan.

Op anonieme, illegale marktplaatsen op het internet worden illegale goederen aangeboden, waaronder ook wapens en grondstoffen voor explosieven. Wat betreft grondstoffen voor explosieven is sinds 2014 de Europese Verordening 98/2013 van toepassing. Deze Verordening is er op gericht het kopen van grondstoffen voor explosieven moeilijker te maken. De aanvullende Nederlandse wetgeving wordt momenteel behandeld door de Tweede Kamer. De Inspectie Leefomgeving en Transport zal

toezicht houden op naleving van deze wetgeving door zowel bij fysieke winkels als internetwinkels te controleren. Illegale verkoop via internet en de opsporing daarvan zal door de politie en het Openbaar Ministerie worden aangepakt.

Met betrekking tot vuurwapens is in 2014 het project Kaliber gestart bij de Nationale Politie. Het doel van dit project is het tegengaan van illegale handel in vuurwapens op internet. Daarnaast wordt in internationaal verband met Eurojust en Europol samengewerkt om anonieme, illegale marktplaatsen op het internet aan te pakken.

In de vierde plaats vraagt de PvdA-fractie op welke wijze de samenwerking in en de rol van Europol bij het bestrijden van illegale handel in vuurwapens en het gebruik van vuurwapens en explosieven versterkt kan worden, onder andere via meer actieve uitwisseling van gegevens betreffende handel, bezit en gebruik van vuurwapens.

In Europees verband ijvert Nederland voor het versterken van informatie-uitwisseling tussen EU-lidstaten en met Europol. Met name het Europol Focal Point Firearms speelt daarin een belangrijke rol. De bundeling en analyse van informatie helpt bij tijdige onderkenning en om smokkelnetwerken op te rollen, voorraden te ontmantelen en smokkelmethodes te onderkennen. Daarnaast zet Nederland sterk in op aandacht voor een intensievere aanpak van illegale vuurwapenhandel in Balkanlanden.

Ten slotte roepen de leden in herinnering dat Nederland voor het gehele Koninkrijk onlangs is toegetreden tot het VN-Wapenhandelsverdrag. Zij vragen de regering of er een verbinding valt te leggen tussen het onderhavige actieprogramma, de voorgenomen herziening van de Vuurwapenrichtlijn en het VN-Wapenhandelsverdrag. Is de voor dit Wapenhandelsverdrag vereiste uitvoeringswetgeving, inclusief in Aruba, Curaçao en St Maarten, inmiddels gereed?

Er is geen direct verband tussen de Europese ontwikkelingen en het VN-Wapenhandelsverdrag. De uitvoeringswetgeving in verband met het VN-Wapenhandelsverdrag is in werking getreden met ingang van 1 april 2015 voor Nederland en voor de BES-eilanden. De gelding van het Verdrag kan nog niet uitgebreid worden tot Aruba, Curaçao en Sint Maarten, omdat de vereiste uitvoeringswetgeving aldaar nog niet tot stand is gebracht. Zodra die uitvoeringswetgeving gereed is zal het Verdrag ook kunnen worden aanvaard voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten.